

Nr 41.

Af herr **Zimdahl**, om *skrifvelse till Kungl. Maj:t angående statsunderstöd till utfartsvägar i de nordligaste länen.*

Utdikningen af frostförande marker och förbättrade kommunikationer äro för Norrlands utveckling tvifvelsutan de två mest viktiga faktorer. Hvad utdikningar beträffar, har ju Norrland under den senare tiden kommit i åtnjutande af högst afsevärda bidrag från statens sida, och de utdikningsarbeten, som till följd däraf blifvit utförda, äro ju snart sagdt oräkneliga. Och att dessa utdikningar äfven gifvit ett stort uppsving åt Norrlands jordbruk, på samma gång de äfven faktiskt i högst väsentlig mån minskat frostländigheten, låter sig ej heller förnekas. Men är jordbrukets framåtskridande, särskildt hvad Norrland beträffar, viktigt, så äro förbättrade kommunikationer därstädes icke mindre viktiga. Att järnvägarne äro i detta hänseende den allra mäktigaste häfstång för höjande af Norrlands kultur och odling, faller af sig själf, men stor vikt ligger äfven därpå, att befolkningen inom byar, hvilka ligga mer och mindre aflägset ifrån de allmänna vägarne, sättes i stånd att bereda sig farbara utfartsvägar.

Befolkningen i fråga, på hvars lott det fallit att odla och bryta bygd på dessa från de allmänna vägarne ofta långt aflägsna platser, är i regeln, om ej fattig, dock jämförelsevis mindre bemedlad, men har icke desto mindre samma skyldigheter såväl i fråga om underhållet af de allmänna vägarne som i hvad det gäller utskylder till stat och kommun. Därtill

Bihang till Riksd. Prot. 1911. 1 Saml. 2 Afd. 2 Band. 19 Häft. (Nr 41—44). 1

kommer, att den äfven i fråga om skolväsendet vanligen är mindre lyckligt lottad.

Att denna befolkning och särskildt dessa aflägsset boende mindre jordbrukare äro stadda i en långt sämre ställning än hvad händelsen är med de i närheten af de allmänna vägarne bosatta, synes därför vara alldeles påtagligt. Man har därför ansett billigt och rättvist, att dessa som sagdt i ekonomiskt hänseende allt annat än lyckligt lottade jordbrukare kunde i och för sina utfartsvägars sättande i ett någorlunda farbart skick komma i åtnjutande af något understöd från statens sida, liksom nu staten lämnar bidrag i och för torrläggning af frostförande marker. Och det lider intet tvifvel, att förbättrade utfartsvägar äfven äro en mäktig häfstång för jordbrukets utveckling. Ty att något intensivare jordbruk skall kunna drifvas eller komma till stånd inom en trakt, som saknar farbara utfartsvägar, måste ju vara så godt som en ren omöjlighet.

Villkoren för erhållande af statsbidrag för här ifrågavarande ändamål kunde ju, har man tänkt sig, stipuleras ungefär på enahanda sätt som de, hvilka nu gälla i fråga om erhållande af statsbidrag till torrläggning af vattensjuka marker. De som vore i behof af och önskade bättre utfartsvägar hade sålunda att föranstalta om erhållande af undersökning och kostnadsförslag af därtill förordnad sakkunnig person, hvarpå vederbörande kommunalstämma hade att afgifva sitt utlåtande angående företagets nytta och nödvändighet. Men gifvetvis borde också, sedan företaget behörigen utförts, lämplig kontroll åstadkommas i syfte att vägen, till hvars iständsättande statsbidrag erhållits, blefve af vederbörande byamän, flere eller färre, i behörig ordning underhållen.

Vid sistlidet års Riksdag tillät jag mig väcka en motion om beviljande af statsbidrag till visst uppgifvet belopp till utfartsvägars istandsättande, hvilken motion emellertid, till följd af bristande utredning i saken, ej vann Riksdagens bifall.

På grund af hvad här ofvan anförts tillåter jag mig hemställa,

att Riksdagen ville besluta en skrifvelse till Kungl. Maj:t med anhållan om, att Kungl. Maj:t måtte låta utreda, huruvida och i hvad mån de från de allmänna vägarne aflägsset boende jordbrukarne inom de nordligaste länen må kunna komma i åtnjutande af statsunderstöd i och för utfartsvägar och sådanas försättande

i farbart skick samt till Riksdagen framlägga förslag
i ärendet.

Stockholm den 25 januari 1911.

P. Zimdahl.

I förestående motion instämma:

Ad. Wiklund. J. Rehn. F. A. Bäckström. Olof Jonsson.

F. O. Mörtzell. Linus Lundström. Sixten Mogren.

P. E. Hedström. J. Lindgren. L. J. Carlsson. Albin Ahlstrand.

Z. Åslund. M. Ström. C. Riström. C. J. Öberg. E. F. Hellberg.

Nr 42.

Af herr **Ström** i Transtrand m. fl., *angående tillsättandet af
extra provinsialläkare i vissa distrikt.*

I Kungl. Maj:ts proposition till innevarande Riksdag om statsverkets tillstånd och behof förekommer i sjätte hufvudtiteln under punkt 9 förslag till organisation af landsbygdens hälso- och sjukvård. I sammanhang med den utredning, som Riksdagen år 1903 begärde, angående i hvad mån den nuvarande indelningen i provinsialläkaredistrikt i riket vore otidsenlig och olämplig samt huruvida omreglering skulle kunna ske för att bättre än hittills främja sjukvården, måste helt naturligt äfven tagas hänsyn till de många extra provinsialläkaredistrikten på landsbygden. Förslaget, i hvad det rör extra provinsialläkare, innehåller dock inga lättnader för de distrikt, som själfva betala *hela* läkarelönen, utan få dessa i stället ökade utgifter genom den föreslagna pensioneringsafgiften,